

Forfatter Nasim Nazari om Linda Bakkes utstilling

Kunstbanken senter for samtidskunst 29.08.-11.10.2026

Linda Bakke;

Ved første øyekast kan tittelen på utstillingen, *Anatomy of a Heart*, gi inntrykk av at Bakke dissekerer hjertet: hjertet som et organ i kroppen, som en biologisk og materiell realitet. Men jo lenger vi beveger oss inn i hennes univers, desto tydeligere blir det at det egentlig ikke er menneskehjertet hun dissekerer, men måten det moderne samfunnet former vårt forhold til kjærlighet, kropp, begjær og følelser på.

Hjertet befinner seg her et sted mellom det kroppslige og det symbolske. På den ene siden er det et virkelig og sårbart organ, på den andre siden et symbol. I denne lille avstanden mellom det virkelige hjertet og hjerteikonet finner vi en av senmodernitetens grunnleggende spenninger. Det virkelige hjertet slår, blir sykt, eldes og dør. Det digitale hjertet er derimot glatt, rent, repeterbart og enkelt å sende. Vi kan sende det tusen ganger om dagen uten at det nødvendigvis ligger en virkelig følelse bak. Det er nettopp her Bakke, bevisst eller ubevisst, beveger seg inn i et av de viktigste spørsmålene i moderne sosiologi: Hva skjer når menneskelig erfaring blir til tegn?

Dette spørsmålet leder oss direkte til problematikken rundt «kommodifisering av følelser» og «standardisering av følelseslivet». Moderne kapitalisme har for lengst sluttet å organisere bare varer og arbeidskraft. Den har også trengt inn i måten vi føler, begjærer, elsker og forholder oss til skjønnhet og til hverandre på.

Kjærligheten har sin industri, skjønnheten har sin industri, ensomheten har sitt marked, og selv det å finne en partner er blitt overlatt til plattformer som organiserer menneskelige relasjoner gjennom algoritmer. Også sosial anerkjennelse er i stadig større grad blitt målbar: likes, følgere, visninger og engasjement. I en slik verden kan selv hjertet bli en enhet for utveksling.

Det er her Bakkes arbeider kan leses i lys av begrepet om «emosjonell kapitalisme». Spørsmålet er ikke lenger bare hvordan kapitalismen påvirker relasjonene våre. Selve måten vi forestiller oss, opplever og uttrykker kjærlighet på, formes av de sosiale og økonomiske strukturene vi

lever innenfor. Det moderne mennesket lever ikke lenger bare livet sitt. Det forventes også å vise det fram. Mat blir ikke bare spist, men fotografert. Reiser blir ikke bare opplevd, men dokumentert. Kroppen blir ikke bare levd i, men skal formes, korrigeres og presenteres. Selv kjærlighet og intimitet har blitt trukket inn i denne logikken av synlighet. Det sosiale livet har blitt en scene der mennesker presenterer bestemte versjoner av seg selv for andre. Sosiale medier har gjort denne selvpresentasjonen fra noe situasjonsbestemt til noe vi driver med nesten hele tiden.

Her stiller hjertet i Bakkes verk et både aktuelt og ubehagelig spørsmål: Føler vi fortsatt, eller produserer vi bilder av oss selv som føler?

Marx brukte begrepet «fremmedgjøring» for å beskrive en tilstand der produktet av menneskelig aktivitet får en selvstendig eksistens overfor mennesket selv. Jeg vil utvide denne logikken til den digitale kulturen: Mennesket skaper et bilde av seg selv; Deretter blir dette bildet til noe som eksisterer uavhengig av mennesket som skapte det; Til slutt forsøker mennesket selv å ligne på bildet. Slik kan selfien forstås som et lite eksempel på moderne fremmedgjøring.

Når Bakke plasserer det anatomiske hjertet i møte med selfiekulturen, blir avstanden mellom «den levde eksistensen» og «den framstilte eksistensen» synlig.

I den digitale kapitalismen er hjertet heller ikke bare et symbol på følelser. Det er også data. Når vi legger igjen et hjerte under et bilde, uttrykker vi ikke bare at vi liker noe. Samtidig produserer vi informasjon om oss selv: hva vi liker, hvem som fanger oppmerksomheten vår, hvilket innhold som får oss til å bli lenger på en plattform, og hva som potensielt kan selges til oss. Det oppstår en merkelig kjede: Hjertet blir til følelse, følelsen til tegn, tegnet til klikk, klikket til data og dataene til økonomisk verdi. Mens industrikapitalismen først og fremst hentet verdi fra menneskelig arbeid, henter den digitale kapitalismen også verdi fra vår oppmerksomhet, våre begjær og våre følelser.

Men Bakkes hjerter lar seg ikke uten videre disiplinere av denne standardiseringen. Hun viser hjerter som endrer form, smelter sammen eller unndrar seg faste former. Nettopp disse deformasjonene åpner for en annen lesning: kroppen som motstand mot standardisering. Forbrukerkulturen produserer stadig nye idealer: den ideelle kroppen, det ideelle ansiktet, det ideelle hjemmet, det ideelle forholdet og det ideelle livet. Men den virkelige kroppen lar seg aldri fullstendig tilpasse disse bildene. Kanskje ligger styrken i Bakkes anatomiske hjerte nettopp i

denne materielle ulydigheten: I motsetning til det digitale hjertet lar det seg ikke redusere til et glatt, feilfritt og fullstendig konsumerbart bilde.

Dette får enda større betydning når vi ser det i lys av Bakkes egen kunstneriske utvikling. Hun har i mange år arbeidet med kunst i offentlige rom og med ulike prosjekter knyttet til steder, byrom og kollektiv identitet. *Anatomy of a Heart* kan imidlertid forstås som en bevegelse mot et mer personlig uttrykk og en større frihet i ide, materiale og form. Denne endringen kan leses som en bevegelse fra det monumentale til det intime; fra byrommet til kroppen, fra kollektiv identitet til hjertet, fra utsiden til innsiden.

Men det er nettopp her sosiologien forstyrrer forestillingen vår om det «rent personlige». Er hjertet egentlig et privat territorium? Kanskje er et mulig svar i denne utstillingen at selv våre mest private følelser aldri er fullstendig private.

Kanskje er det nettopp her disseksjonen av kroppen blir til en disseksjon av samfunnet. Den kunstneriske disseksjonen går under kroppens overflate og avdekker knoklene og hjertet bak bildet av skjønnhet. En figur som minner om klassiske skjønnhetsidealer, er redusert til et skjelett, men holder fortsatt hånden oppe for å ta en selfie. Bildet lever videre, selv når kroppen er i ferd med å forsvinne. På dette punktet beveger verket seg utover en enkel refleksjon over døden og blir et bilde på menneskets situasjon i senkapitalismen: et menneske som stadig må skape seg selv, korrigere seg selv, vise seg fram og forvandle seg selv til et bilde, selv mens den virkelige kroppen eldes, forandres og til slutt forsvinner.

Kanskje er det nettopp derfor Bakkes tilbakevending til hjertets anatomi er så betydningsfull. Hun beveger seg fra overflaten og inn i kroppen, fra hjerteikonet til det virkelige hjertet, fra bilde til materie. Og kanskje fører Bakkes verk oss til et spørsmål som går langt utover kunsten: **I en verden der selv kjærlighet, begjær og følelser kan gjøres om til bilder, data og varer, hva er det da igjen av hjertet som virkelig er vårt?**